

Sosial innovasjon ved UiO – bakgrunnsnotat for workshop-deltakerne

1. Innledning

UiO er det eneste norske universitetet på Thomson Reuters rangering av Europas 100 mest innovative universiteter. Det er også landets ledende forskningsuniversitet, med Norges bredeste studietilbud. I en verden hvor innovasjonsbegrepet er i en tydelig utvikling opplever institusjonen likevel at fagmiljøene har en vei å gå for å hente ut det faktiske potensialet for innovasjon¹. Rektoratet har derfor nedsatt en arbeidsgruppe for å kartlegge dette potensialet. Målet er å ruste UiO for en ny innovasjonsvirkelighet som raskt er i ferd med å ta form.

En bred glidning i forståelsen av innovasjon har de senere årene funnet sted, kjennetegnet av en overgang fra et klassisk til et mer progressivt innovasjonsbegrep. Mens man tidligere har tenkt at innovasjon først og fremst dreier seg om kommersialiserbare produkter og patenter, er det i dag mye som tyder på at såkalt *sosial* innovasjon som går på tjenester og prosesser kan være enda bedre egnet til å løse komplekse samfunnsutfordringer. Hvis UiO skal lykkes i å bli et av de mest innovative universitetene i verden er det viktig at vi dyrker fram alle typer innovasjon innenfor alle disipliner og på tvers av enheter og disiplinene, samt med omverdenen.

Universitetets bidrag til innovasjon kan være direkte gjennom kommersialisering av forskningsresultater fra ansatte og studenter eller utvikling av nye læremetoder, behandlingsformer og tjenester. Det største bidraget til innovasjon skjer imidlertid ofte indirekte ved at ideene blir tatt i bruk av andre.

I denne rapporten gir vi først en kort redegjørelse for noen nøkkelbegreper og bakgrunn for UiOs potensial for innovasjon, samt spørsmålene vi vil at workshop-deltakerne skal forholde seg til. I rapportens del 2 gir vi noen konkrete eksempler på vellykket sosial innovasjon fra flere ulike disipliner.

Begrepsavklaring: formidling – impact – innovasjon

Formidling er ved siden av forskning og undervisning kjent som en av universitetets lovpålagte kjerneoppgaver. Formidling (eng «dissemination») innebærer ulike former for spredning og tilgjengeliggjøring av forskningsbasert kunnskap for et bredere publikum utenfor akademien.

Impact handler om hvordan forskning påvirker samfunnet; det er påviselig endring innenfor områder som kultur, økonomi, miljø, helse, politikk, samfunn, teknologi, og opplæring. Det er et komplekst fenomen basert på mange ulike, ofte ikke-lineære prosesser.

For at vi skal kunne snakke om *innovasjon*, må det dreie seg om at noe nytt er skapt som også er tatt i bruk. Tradisjonelt har man tenkt at innovasjon er en form for impact som springer mer eller mindre direkte ut fra forskning i form av prototyper, produkter og patenter. I økende grad ser vi imidlertid at innovasjon er mangefasettert og nettverks-orientert. Universitetets bidrag til innovasjon er derfor mer enn bare tradisjonell kommersialiserbar innovasjon.

¹ <https://www.reuters.com/article/us-innovative-stories-europe/europes-100-most-innovative-universities-idUSKCN0Z00CT>

Arbeidsgruppas ikke-uttømmende kartlegging bekrefter at det allerede skjer svært mye innovasjonsvirksomhet ved UiO, også innenfor området *sosial innovasjon*. Denne virksomheten favner alle fakulteter og enheter, i en grad få egentlig er klar over. Kartleggingen er i sum en kraftfull bekreftelse både på omfanget og styrken i den sosiale innovasjonen ved UiO.

Arbeidsgruppa fikk inn langt flere gode eksempler fra enhetene enn dem som her er blitt løftet fram, både på avsluttede prosjekter og igangsatte prosjekter med et stort innovasjonspotensial. UiO ser ut til å være godt rustet til å levere på det samfunnet i årene framover allerede har signalisert at det trenger av sosial innovasjon.

UiOs definisjon av «innovasjon»

Det er arbeidsgruppas overbevisning at UiO trenger en forståelse av innovasjon som har rom for og inviterer til sosial innovasjon. Vi foreslår derfor denne nye definisjonen, som tar høyde både for den nye innovasjonsvirkeligheten som tar form rundt oss og den allerede fungerende innovasjonen i UiOs fagmiljøer:

Innovasjon er prosessen som leder til et nytt eller forbedret produkt eller tiltak som vil forbedre tjenester eller løse samfunnsmessige behov. Det handler om å tilføre samfunnet verdi enten konkret eller for eksempel gjennom effektivisering av prosesser.

Den foreslåtte justeringen innebærer i praksis å fjerne ordet «økonomisk» fra UiOs eksisterende definisjon, slik at definisjonen ikke setter likhetstegn mellom det som umiddelbart har økonomisk verdi og det som er samfunnsmessig verdifullt.

De fleste av våre eksempler på sosial innovasjon er utviklet med utgangspunkt i det som er faglig interessant, uten kommersielle betraktninger. Ikke desto mindre har de fått til dels enorme økonomiske konsekvenser, fra den norske petroleumsretten til analyser av Telenors innovasjonspraksis, uten egentlig å gi noen økonomisk avkastning til det miljøet som i sin tid utviklet den innovasjonen det er snakk om.

UiOs faglige kvalitet

Det er en tydelig sammenheng mellom faglig kvalitet og innovasjonskraft, viser nyere forskning. Vår kartlegging illustrerer det poenget godt: de enkeltpersonene og gruppene som kan skilte med vellykket sosial innovasjon plasserer seg også i forskningsfronten på sine felt. Og de finnes i alle UiOs fagmiljøer.

Innovasjon er kunnskap som tas i bruk. Jo bedre kunnskap som produseres, gjennom forskning på internasjonalt toppnivå, jo større er muligheten for at denne kunnskapen også vil tas i bruk ute i samfunnet. UiO er det universitetet som har flest Sentre for fremragende forskning og som også har jevnt over høyest andel publisering på det høyeste nivået i det nasjonale publiseringssystemet. UiO henter mye prosjektfinansiering innenfor EUs Horisont 2020-program og særlig fra EU-systemets mest prestisjefylte konkurranse, European Research Council (ERC) grants.

UiO har i tillegg en høy andel av Norges forskningsråds (NFR) Toppforsk-tildelinger og gjør det godt i tildelingene av Unge forskertalenter. UiOs andel av NFRs tildelinger av midler til Sentre for innovasjon (SFI) er samtidig en utfordring; selv om den er økende, er UiOs potensial i realiteten så stort at denne uttellingen bør bli langt større.

UiOs bredde og tverrfaglighet

En del av UiOs potensiale for innovasjon synes å ligge i selve den store faglige bredden institusjonen har. Det er påfallende at flere av UiOs mest vellykkede eksempler på sosial innovasjon er de som i størst mulig grad benytter seg av mulighetene som ligger i bredden og tverrfagligheten, for eksempel RITMO, som gjennom å koble musikkvitenskap, psykologi, informatikk og medisinsk forskning bidrar til behandling av pasienter med ADHD og Alzheimers, og HISP, der informatikk-systemer anvendes inn mot samfunnshelse i utviklingsland og verden over.

Tverrfaglighet gir muligheter for å utvikle ny kunnskap, særlig i forbindelse med de globale utfordringene er det viktig med kunnskap på tvers av tradisjonelle fagdisipliner. Som League of Leading Research Universities (LERU) har påpekt, besitter forskningsintensive universiteter som UiO en unik mulighet til å bringe sammen kunnskap fra forskjellige disipliner. I rapporten fra UiOs Strategic Advisory Board fra 2013, skriver panelet: “UiO needs to develop a broader and deeper understanding of interdisciplinarity, including its societal aspects.”

Spørsmål til workshop-deltakerne

For å hente ut det eksisterende potensialet i årene framover trenger UiO gode virkemidler. Vi inviterer et utvalg av interne og eksterne aktører til å være med på en diskusjon om disse kjernespørsmålene:

- Hvilke arenaer trenger vi for å øke samarbeid innen sosial innovasjon med eksterne partnere?
- Hvordan kan UiO synliggjøre sin forskning og øke mulighetene for at forskningsbasert kunnskap faktisk tas i bruk?
- Hvordan bør UiO legge til rette for sosial innovasjon i studietilbudet sitt og levere den kompetansen samfunnet etterspør?
- Hvilke stimuleringsordninger og insentiver for sosial innovasjon bør UiO innføre for å fungere optimalt?

2. Eksempler

Som en del av arbeidsgruppens kartlegging ble alle enheter ved UiO bedt om å melde inn gode eksempler på sosial innovasjon. Blant de mange eksemplene på vellykket innovasjon som kom inn har vi valgt å løfte fram et utvalg. De er valgt ut med tanke på både å vise den store faglige bredden i innovasjonsvirksomheten og illustrere i hvor høy grad UiOs miljøer allerede utfordrer den klassiske forståelsen av innovasjon, noen ganger på overraskende måter.

De 11 eksemplene vi har plukket ut viser utvikling av nye metoder, modeller, tjenester eller forskningsbasert kunnskap som er tatt i bruk først og fremst i offentlig sektor. Eksemplene er nesten alle hentet fra arbeid som er gjort de ti siste årene. Hvis vi går lenger tilbake i UiOs historie vil vi finne andre svært gode eksempler, flere av dem så etablerte at de ikke en gang lenger ses på som innovasjoner. Et godt eksempel på dette er den norske statsbudsjettmodellen, som ble utviklet av nobelprisvinneren Trygve Haavelmo og hans kolleger i det sosialøkonomiske miljøet på 1970-tallet.

1. Telenors nye innovasjonskultur

Fagmiljø: Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK)

Siden 2012 har konsernet Telenor gjort store endringer i sin innovasjonspolicy. Utgangspunktet er forskning og formidling gjort av forskere ved TIK.

TIK har hatt et tett samarbeid med Telenor, hvor analyser og nytenking har inspirert til en ny og kraftig styrket innovasjonskultur i bedriften.

Til grunn for endringen ligger en fornyet og mer inkluderende forståelse av innovasjon. Forskerne fant ut at svært mye av den reelle innovasjonsvirksomheten i konsernet ikke ble fanget opp gjennom selskapets egen måte å rapportere om innovasjon på. Forskningen har vist hvor omfattende innovasjonsvirksomheten faktisk er i Telenor og ikke minst hvor den skjer: den skjer ofte nær markedet, ikke ledelsen, den er praktisk og løsningsorientert og har store positive konsekvenser.

Kartleggingen og ikke minst denne nye forståelsen av innovasjon har både skjerpet bevisstheten om medarbeidernes bidrag til innovasjon og påvirket hvordan den kan fasiliteres og stimuleres i selskapets hverdag. En ny innovasjonskultur har i praksis tatt form, med utgangspunkt i UiO-forskeres analyser.

Det er et særlig interessant case, fordi det viser at UiO med sin innovasjonskompetanse, er i stand til å lære næringslivet innovasjon.

Mer om caset:

<https://www.sv.uio.no/forskning/kunnskap-i-bruk/eksempler/forsterket-innovasjonsarbeidet-i-telenor.html>

2. Health Information Systems Programme (HISP)

Fagmiljø: Institutt for informatikk (IFI)

HISP er et globalt prosjekt for styrket helseinformasjon i utviklingsland, som startet på 90-tallet. HISP driver lokal kompetansebygging, implementeringsstøtte, forskning og har et eget ph.d.-program.

Prosjektet styres av IFI og driver utvikling av robuste helsedatasystemer i den tredje verden. Programvaren DHIS 2 (District Health Information System), som er et verktøy for innsamling, validering, analyse og presentasjon av helsedata. Det er utviklet ved hjelp av fri programvare og åpen kildekode.

DHIS 2 er et redskap for design, implementering og støtte av helseinformasjonssystemer, som er non-profitbasert og som tilbys alle mulige brukere som et kostnadsfritt globalt velferds gode.

DHIS 2 er i dag implementert i 60 land og dekker opp mot 1,5 milliarder mennesker. Prosjekt som regnes som en av Universitetet i Oslos største internasjonale suksesser og henter årlig inn rundt 80 millioner i ekstern finansiering

Mer om HISP: <https://www.uniforum.uio.no/nyheter/2013/06/uio-priser-i-2013.html>

3. SME-modellen

Fagmiljø: Senter for medisinsk etikk (SME)

SME-modellen er en enkel 6-trinns-modell som er utviklet ved SME for å drøfte vanskelige etiske dilemma i helsetjenesten. Modellen, som ble lansert i første versjon i 2000, gjør det lettere å anerkjenne de ulike berørte partenes perspektiver, finne nye og bedre løsninger, jobbe tverrfaglig og få til medvirkning fra pasient og pårørende, og få til en systematisk etisk refleksjon der en bl.a. får til en grundig gjennomgang av fakta, hva man ikke vet og juridiske rammer.

Modellen brukes i dag av etikk-komiteene som er etablert ved alle norske helseforetak (spesialisthelsetjenesten/sykehusene) og er den mest brukte modellen i etikk-refleksjonsgrupper og etikk-komiteer i kommunale helse- og omsorgstjenester, f.eks. i sykehjem og hjemmetjenester. Den brukes nå også i undervisningen av bl.a. medisinstudenter og sykepleiestudenter ved flere læresteder og i flere lærebøker i medisinsk- og helsefaglig etikk. Den er også tatt i bruk i andre land, bl.a. i Danmark. Evalueringene av modellen er svært positive, og den har sitt store fortrinn i å være enkel å forstå og anvende, samtidig som den bidrar til større åpenhet og systematikk.

Mange år med forskning, undervisning, formidling og tett kontakt med helsetjenesten ligger bak utviklingen av modellen, og evalueringsforskning har vært viktig for å vite at den fungerer i praksis. Arbeidet er finansiert av en fast årlig bevilgning fra Helse- og omsorgsdepartementet til SME (for å understøtte systematisk etikk-arbeid i helsetjenesten).

Modellen og mer info om systematisk etikk-arbeid i helsetjenesten finne bl.a. på <https://www.med.uio.no/helsam/tjenester/kunnskap/etikk-helsetjenesten/praksis/>

4. Avhørsmetoden Kreativ

Fagmiljø: Senter for menneskerettigheter (SMR), i samarbeid med Psykologisk institutt (PSI)

Birgitte Tengs-saken utløste en snuoperasjon i norsk politi fra slutten av 1990-tallet. I avhør av mistenkte gikk politiet fra en tilnærming hvor en søkte å få fram tilståelser til å innføre en ny metodikk basert på psykologisk forskning fra minnep psykologi (kognitiv-, retts-, beslutnings-, og sosialpsykologi) som er i tråd med prinsippet om uskyldspresumpsjon.

Denne tankegangen ble utviklet i Asbjørn Rachlews doktorgrad «Justisfeil ved politiets etterforskning: Noen eksempler og forskningsbaserte mottiltak» (UiO, 2009). Den nye avhørsmetodikken bygger på den britiske etterforskningsintervju-metodikken (investigative interviewing) og er innrettet for å unngå ulike kognitive fallgruver (heuristics and biases), og er videreutviklet med prosedyrer for testing av alternative hypoteser, aktivt søking etter uskyld og strategisk bevisbruk.

Innovasjonen i arbeidet handler om hvordan Kreativ kan brukes i torturforebygging og motvirke justisfeil, samt styrke rettferdig rettergang og dermed rettsstats-agendaen nasjonalt og internasjonalt. Dette har resultert i bilateralt samarbeid med et økende antall politistyrker og land som i neste omgang har kulminert i en prosess for å utvikle internasjonale (FN) retningslinjer for avhør. Dette arbeidet er enestående i internasjonal sammenheng. Vi har til gode å komme over andre tilfeller der et senter for menneskerettigheter og politiet samarbeider like tett om fagutvikling nasjonalt og internasjonalt.

I rapporten til FNs spesialrapportør mot tortur til Generalforsamlingen i 2016 anbefalte han FN å utvikle globale retningslinjer for politiavhør. Her trekkes den norske avhørsmetodikken frem som 'best practice'. Arbeidet med å utvikle slike FN standarder for avhør er nå i gang og SMR utgjør sammen med Association for the Prevention of Torture, Genève (ATP) og Anti-Torture Initiative ved Center for Human Rights & Humanitarian Law, Washington College of Law (ATI) koordineringsgruppen for dette arbeidet.

5. Samtavla/Talkwall

Fagmiljø: Institutt for pedagogikk (IP)

Samtavla /Talkwall - et nettbasert verktøy for å dele informasjon og utvikle kunnskap i klasserommet. Teknologien er utviklet for å vise elevene hva kritisk tenkning innebærer gjennom praktisk

deltagelse i en digital omgivelse. Verktøyet Samtavla bidrar til at elever kan trene på kritisk tenkning ved at ideer deles, kommenteres og reflekteres over i en situasjon hvor teknologi virker inn, samtidig som en lærer leder samtalen. Teknologien er lett å bruke og får flere elever til å delta i klasserommets samtaler.

Ny forskning viser at «generasjon digital» strever med å skille mellom ekte nyheter og tildekket reklame når de vurderer informasjonsflommen i sosiale medier. De legger ikke merke til hvem som har skrevet teksten og er lite kritiske til kildene. Et kritisk blikk på avsender, kontekst og troverdighet er en ferdighet som må tilegnes. Det er ingen andre verktøy av denne typen som er laget spesifikt for klasserommet, og som støtter lærere i å lede samtaler som skal føre til læring. Det er også nytt at forskjellige kilder fra nettet kan tas inn i en trygg og lukket arena. Der kan de diskuteres, slik at elevene er forberedt på å håndtere informasjonsmylderet de møter senere.

Talkwall ble tildelt utmerkelsen for månedens verktøy på Online Educa i Berlin.

Les mer:

<http://www.samtavla.no/>

<https://www.uv.uio.no/iped/forskning/prosjekter/didiac/>

6. Universitetsskolene

Fagmiljø: Institutt for lærerutdanning og skoleforskning (ILS)

Som første universitet i Norge opprettet UiO ved ILS en formell ordning med universitetsskoler, skoler som er særlig tett knyttet til universitetet. Det tredelte formålet er å styrke praksisopplæringen innenfor pedagogikk, styrke skoleforskningen samt heve det pedagogiske nivået ute på skolene.

Avtalene som ligger til grunn er rettet inn på et forpliktende partnerskap mellom universitetet og den enkelte skole, med mulighet for å søke såkornmidler til utprøving av nye ideer og læringsformer. Gjennom ordningen kan de enkelte skolene nyttiggjøre seg oppdatert pedagogisk forskning og samtidig være med på utprøvingen av nye modeller og læringsformer. Universitetsskolene blir integrert i det pedagogiske fagmiljøet på tilsvarende måte som universitetssykehusene blir det i det medisinske miljøet.

Innovasjonen i samarbeidet ligger i det symmetriske samarbeidsforholdet mellom UiO som utdanningsinstitusjon og de enkelte skolene. Til grunn for avtalen ligger et prinsipp om et likeverdig og gjensidig samarbeid, av et slag som ikke før har eksistert. Denne symmetrien, sikret gjennom likeverdig representasjon i alle styrever og råd, har skapt en helt ny grad av eierskap til samarbeidet ute på skolene og ført med seg et perspektivskifte hos skolene: mens de i tidligere samarbeidskonstellasjoner har oppfattet seg som rene mottagere av studenter, oppgir de nå at de oppfatter seg som skolebaserte lærerutdannere. Det vellykkede samarbeidet har blitt den modellen som skole- og utdanningssamarbeid skal bygges på i Lærerutvikling 2015, Kunnskapsdepartementets nye 10-årsstrategi for lærerutdanningen.

Siden det første pilotprosjektet i 2007 har en lang rekke skoler kommet til og ordningen omfatter pr oktober 2018 21 skoler.

Mer om ordningen her:

<https://www.uv.uio.no/ils/forskning/prosjekter/universitetsskoleprosjektet/universitetsskolene/>

7. Studieemnet Religiøs leder i det norske samfunnet

Fagmiljø: Det teologiske fakultet (TF)

Basert på forskning innenfor feltet interreligiøse studier har TF på oppdrag av Kulturdepartementet utviklet et etter- og videreutdanningskurs for religiøse ledere med utenlandsk bakgrunn. Kurset ble gitt første gang i 2007 og gir deltakerne anledning til å lære mer om trossamfunns rettigheter og plikter samt forholdet mellom religion og samfunn i Norge.

Kurset rommer temaer som religionsdialog, religiøst lederskap og religiøse lederes rolle som rådgiver for den enkelte. Kursets kjerne er utviklingen av en felles profesjonalitet for religiøse ledere i Norge og innholdet i kurset er utviklet i samråd med flere norske tros – og livssynsorganisasjoner, herunder både den katolske kirken, buddhistforbundet og Islamsk råd Norge.

Kurset har siden oppstart hatt 107 deltakere, som har gitt svært gode tilbakemeldinger fra kursdeltakere og andre..

Les mer:

<https://www.tf.uio.no/studier/evu/kurs/2017/relleder/>

8. Skattefunn-ordningen

Fagmiljø: Samfunnsøkonomi ved Økonomisk institutt (ØI)

Den norske ordningen med skattegevinst på investeringer i forskning er utviklet med avgjørende bidrag fra av det sosialøkonomiske miljøet ved Det samfunnsvitenskapelig fakultet.

Til grunn for innovasjonen ligger langvarig forskning med mikroøkonometriske analyser som verktøy. Forskerne bak ble invitert inn i en kommisjon som ble nedsatt i 1999, med formål om å foreslå tiltak for å fremme investeringer på forsknings og innovasjonssiden i næringslivet. Utfallet ble ordningen *Skattefunn*, som innebærer betydelige skattetrekk for investeringer av denne typen.

Ordningen omfatter per i dag ca 3 mrd kroner årlig og har høstet anerkjennelse også i utlandet. Det innovative med ordningen er at den er åpen for alle slags bedrifter, har en enkel

søknadsprosedyre, er prosjektbasert og innrettet på å stimulere bedrifter til å hente inn finansiering også fra andre kilder.

Ordningen fikk i 2014 høyeste rangering på Europakommisjonens oversikt over skatteinsentiver på forsknings- og innovasjonsfeltet.

Mer om ordningen her:

<https://www.skattefunn.no/prognett-skattefunn/Forside/1222340152188>

9. SoPlace – sosiokulturell stedsanalyse

Fagmiljø: Samfunnsgeografi ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (ISS)

Et miljø utgått fra Institutt for samfunnsgeografi har de senere årene plassert seg helt i verdensfronten på området sosiokulturell stedsanalyse. Den innovative forståelsen av steder og rom som ligger til grunn har hatt og fortsetter å ha betydelig impact i inn og utland.

Innovasjonen består i å kombinere ulike sosiale faktorer (stedenes sosiale funksjoner, plassering i maktrelasjoner etc) i en koherent metodologi for analyse av steder og rom. Metodologien er oppsummert i en kortfattet veiledning som er sendt alle landets kommuner og som blant annet ligger til grunn for viktige elementer i Groruddalssatsingen i Oslo.

Antallet prosjekter inspirert av den forskningsbaserte metodologien er økende. Minst 50 slike analyser er til nå gjort og er anbefalt av blant andre Husbanken, Vegvesenet og Helsedirektoratet. Metodologien har vakt stor oppsikt også i utlandet.

10. Standardkontraktene for norsk petroleumsvirksomhet

Fagmiljø: Nordisk institutt for sjørett (NIFS)

Til grunn for norsk petroleumsvirksomhet ligger stabile og forutsigbare rammevilkår, sikret gjennom en særnorsk petroleumsrett. En avgjørende bestanddel i denne er standardkontraktene for utbygginger på norsk kontinentalsokkel, som professor Knut Kaasen har vært hovedarkitekten bak.

Det innovative ved denne delen av norsk petroleumsrett er graden av standardisering, dvs. at alle kontrakter i hovedtrekk er svært like. Det skaper i seg selv transparens og ryddighet, av en karakter som er få andre oljenasjoner forunt. I tillegg kommer selve innholdet i kontraktene, som er fokusert på en balansering av leverandørenes økonomiske interesser, på effektiv prosjektstyring og vektlegging av det reelle innholdet i hver enkelt avtale: teknisk utførelse, byggetid, pris og leveringsvilkår.

Standardkontraktene har bidratt sterkt til å sikre god inntjening og stabile rammevilkår for oljeindustrien og redusere transaksjonskostnader i denne. Så vellykket har kontraktene vært at

de har blitt brukt også i store prosjekter på land, slik som Hovedflyplassen på Gardermoen, faktisk bygget med offshorekontrakter utviklet i dette UiO-miljøet.

11. Innovasjonsprisen 2018: Anne Danielsen og Alexander Refsum Jensenius

Fagmiljø: Institutt for musikkvitenskap (IMV)

Tildelingen av UiOs egen innovasjonspris til de to HF-forskerne Anne Danielsen og Alexander Refsum Jensenius er en særlig god indikasjon på hvor stor bredden i UiOs innovasjonsarbeid faktisk er blitt. I skjæringsfeltet mellom tradisjonell musikkforskning, psykologi og bevegelsesstudier har miljøet de to sammen leder drevet fram en rekke ulike innovasjoner og fikk tildelt prisen med denne begrunnelsen:

Blant flere sterke søknader var priskomiteen helt klar på at denne nominasjonen er i en særklasse hva gjelder kreativitet, vitenskapelig styrke og tverrfaglighet. Den internasjonalt anerkjent og banebrytende forskningen til Danielsen og Jensenius viser klart hvordan humaniora og samfunnsfag både bruker og brukes av, helt andre områder. Den utviser meget bred anvendelse innen et spekter av samfunnsnyttige områder som helse og psykologi, hjerneforskning, språk/lingvistikk og ikke minst, innen musikkvitenskap. I tillegg ble det lagt vekt på at prisvinnerne anvender matematikk og kvantitativ analyse, opererer med åpen vitenskap og har en høy grad av internasjonalt samarbeid. Anne Danielsen og Alexander Jensenius er sterkt nyskapende og sprenger ideen om hva innovasjon kan være. Prisvinnerne utfører banebrytende tverrfaglig arbeid som går på tvers av både fag og fakulteter og som har et meget stort anvendelsesspenn langt utenfor fagets grenser. Arbeidet deres både sammen og hver for seg er banebrytende og innovativt i alle betydninger av ordene og oppfyller klart alle nominasjonskriteriene for fremragende innovasjon.

Blant de innovasjonene det fagmiljøet de to leder står bak og som ligger til grunn også for tildelingen av prisen i 2018 er:

- Et verktøy for tidlig diagnostisering av ADHD og cerebral parese, opprinnelig utviklet for å fange musikkrelatert bevegelse
- Programvare som brukes i både medisinsk undervisning og i et økende antall studier der kroppsbevegelse og balanse står sentralt
- Utvikling av en rekke nye formidlingsformer og innovative modeller for musikkforskning